PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN
VERGADERING VAN 28 MAART 2019

Inhoud

1. Opening, welkom en mededelingen 2
2. Regeling van werkzaamheden en vaststelling agenda 2
3. Installatie benoemde lede Provinciale Staten van Groningen 3
4. Tijdelijke aanwijzing Statenleden in samenwerkingsverbanden 6
5. Sluiting 7

PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN
VERGADERING VAN 28 MAART 2019

Voorzitter: de heer F.J. Paas

Griffier: mevrouw H. Engels-van Nijen

Aanwezige 43 leden Provinciale Staten: de heer E.J. Bennema (VVD), mevrouw S. Bennett (GroenLinks), mevrouw P. Blink (Groninger Belang), de heer B. de Boer (GroenLinks), de heer R.H. van der Born (ChristenUnie), de heer P.H.R. Brouns (CDA), de heer T.R. van Dekken (PvdA), mevrouw T.M. Donker-van der Vinne (ChristenUnie), de heer E. Eikenaar (SP), de heer G. Engelkens (PvdA), de heer C.M. Frenay (SP), de heer F.B. Geijtenbeek (ChristenUnie), de heer P.J.H.M. Gerrits (D66), mevrouw F.Q. Gräper-van Koolwijk (D66), mevrouw I. den Haring (PvdA), de heer H. Haze (Groninger Belang), mevrouw N. Homan-Brinkman (GroenLinks), mevrouw M.K. van Hoorn-van Dullemen (GroenLinks), de heer J.H. ten Hoove (50PLUS), mevrouw H.G. Horenga (CDA), de heer G. Kamminga (D66), de heer A.J.M. van Kesteren (PVV), de heer E.E. Kuiper (Forum voor Democratie), de heer L.E.J. van der Laan (Partij voor het Noorden), mevrouw J. Lesman-Veenstra (SP), de heer H.A. Marquart Scholtz (Forum voor Democratie), de heer J.H. Mastenbroek (SP), de heer H.A. Meendering (GroenLinks), de heer M.K.R. Miesen (VVD), de heer A.J. Nolles (GroenLinks), de heer D. Osseweijer (Forum voor Democratie), de heer R.J.E. Pestman (Forum voor Democratie), de heer D. Ram (PVV), de heer P. Roemers (PvdA), mevrouw J.C.M. van Schie (PvdA), de heer A. Schmaal (Groninger Belang), de heer H. Staghouwer (ChristenUnie), mevrouw J.C. Voerman (PvdD), mevrouw M.J. Vulpes (VVD), de heer B.J. van der Werf (Forum voor Democratie), de heer R.W. de Wit (CDA), mevrouw E.M. Wulfse (VVD), de heer A. Zwart (Partij voor het Noorden)

Afwezig:

Aanwezige leden Gedeputeerde Staten: ---

Afwezig: ---

1. Opening, welkom en mededelingen

De VOORZITTER: Er daalt al een stilte neer: dat is gunstig. Goedemorgen dames en heren, hartelijk welkom aan de inmiddels benoemde leden van Provinciale Staten en alle gasten op de publieke tribune: u ook allen hartelijk welkom. Ik open de eerste vergadering in de nieuwe Statenperiode en heet u allemaal heel hartelijk welkom.

U hebt allemaal uw zetel gevonden, het was even een gescharrel. En u zult ook aan mij de eerste tijd merken dat ik af en toe bij het noemen van namen van partijen gewoon volkomen de verkeerde hoek inkijk – en dan weet u meteen waar ze vroeger zaten. Maar al doende leert men.

Ik heb geen afwezigheidsmeldingen ontvangen. Volgens mij zijn ook alle stoelen bezet. Dat klopt, hè? Mist u nog iemand? Nee, nou de presentielijst is getekend door iedereen, vernam ik.

2. Regeling van werkzaamheden en vaststelling agenda

De VOORZITTER: Vandaag staat de beëdiging van de nieuwe lichting Statenleden op de agenda en er ligt een Statenvoordracht van het presidium over de tijdelijke benoeming van een aantal Statenleden in verschillende samenwerkingsverbanden. Zodra u bent geïnstalleerd als lid, kunt u daar meteen een besluit over nemen.

De agenda ligt ook voor u en gebruikelijk is dat we die aan het begin van een vergadering vaststellen. Dus ik kijk even rond of u kunt instemmen met de voorliggende agenda? Dat is het geval. U merkt het, het is wel snel werken hier.

Conform besloten.

3. Installatie benoemde lede Provinciale Staten van Groningen

De VOORZITTER: Gisteren zijn in drie commissies de geloofsbrieven onderzocht door de ‘oude’ Staten. Ook dat kostte nog behoorlijk wat tijd en in dezelfde vergadering is besloten over de toelating van u als Statenlid.

Er zijn aldus, als je de Provinciewet ernaast legt, geen beletselen om vanmorgen tot uw beëdiging over te gaan. Dat gaat als volgt: we gaan straks allemaal staan. Dan lees ik u straks de volledige tekst voor, die hoort bij van de eed danwel bij de verklaring en belofte. En dan ga ik in alfabetische volgorde de lijst met aanwezigen af. U weet hoe dat gaat: bij de eed gaat u staan, u steekt uw rechterhand met twee vingers omhoog en u zegt: “Zo waarlijk helpe mij God almachtig." Bij de verklaring en belofte kunt u uw handen langs uw lichaam laten hangen en is de spreektekst: “Dat verklaar en beloof ik." Ik zeg dit maar even expliciet, want de ervaring leert dat dat toch nog in een aantal gevallen misgaat en dan moet ik beoordelen of het over moet.

Mag ik iedereen vragen om, waar mogelijk, te gaan staan? Ik lees voor de volledigheid de tekst van eed en de tekst van de verklaring en belofte aan u voor en u zult merken dat die als twee druppels water op elkaar lijken, want de wet stelt aan iedereen in feite dezelfde eisen. De eed gaat als volgt: *“Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.”* En dan zegt u dus: “Zo waarlijk helpe mij God almachtig.”

Bij de verklaring en belofte gaat de tekst als volgt: *“Ik verklaar dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.”*

Dan begin ik nu met het oplezen van de namen van de benoemde Statenleden en mag u bij het horen van uw naam de eed of de verklaring en belofte afleggen. Dat is helder, hè? Heeft er nog iemand vragen? Dat kan nu. Dat is niet het geval. [Hierna leest de voorzitter een voor een de namen van alle 43 benoemde Statenleden op, die vervolgens elk afzonderlijk de eed danwel de verklaring en belofte afgeven. Hierna zijn zij allen formeel geïnstalleerd als leden van Provinciale Staten van Groningen.]

Is er nog iemand die zichzelf mist in deze opsomming? Nee? Dan bent u allemaal hierbij toegelaten en ook geïnstalleerd als lid van deze Staten en feliciteer ik u daarmee van harte. [Applaus.]

De heer PAAS (Commissaris van de Koning): Dames en heren, de receptie volgt zodadelijk in het atrium. Dus ik zou het onderling feliciteren nu tot een minimum willen beperken, want ik heb nog een enkel vermanend woord voor u en een paar praktische tips.

Allereerst hartelijk welkom in deze Statenzaal: het is de oudste, nog in gebruik zijnde Statenzaal in het land. Het is de plek waar al meer dan vier eeuwen lang verschillen van mening worden opgelost door te praten. Vier eeuwen lang zochten hier de vertegenwoordigers van Stad en Ommeland naar de beste oplossingen voor Groningen – dat in het begin niet eens Groningen mocht heten, want zo hard waren de tegenstellingen. Ze hadden er allemaal persoonlijk uitstekende ideeën over, over de toekomst van Groningen, maar die verschilden nogal. En hier in deze ruimte moest het tot een gedragen besluit komen. Vier eeuwen lang groeide hier de democratie en ‘volksvertegenwoordigers’ kon je hier de eerste Statenleden eigenlijk nauwelijks noemen, want het was een afvaardiging van wel een heel beperkt deel van het volk. Dus je ziet ook: er is vooruitgang, want u bent volksvertegenwoordiger voluit en in alle opzichten. Dus hartelijk gefeliciteerd met uw installatie.

De Grondwet, waar u zonet een eed of verklaring en belofte op hebt afgelegd, plaatst Provinciale Staten aan het hoofd van de provincie. Er is geen twijfel over mogelijk. Het is niet zonder reden dat u het enige bestuursorgaan van de provincie bent dat rechtstreeks is gekozen. De Provinciewet geeft u de opdracht *‘om de hele bevolking te vertegenwoordigen’*. Niet voor niets staat dit zinnetje expliciet in de wet. Dus het gaat niet om het vertegenwoordigen van de mensen die

toevallig op u hebben gestemd, u vertegenwoordigt zoals u hier zit, de hele Groninger bevolking. En u hebt dus een grote opdracht om dat samen te doen. Één Statenlid of één fractie is hier niet de baas, het komt hier aan op beslissingen van Provinciale Staten als geheel.

U zult de komende vier jaar in wat eigenlijk ons parlement is, aangeven hoe het verder moet met Groningen. Ik hoop dat u me toestaat om in de rol van uw voorzitter – ik had hier ook in mijn bestuursrol als Commissaris kunnen staan – aan te geven hoe het verder zou kunnen gaan met deze Staten. Ik heb een paar tips en paar observaties over de dingen die we met elkaar zouden kunnen gaan doen – zeven tips zijn dat, voor degenen die willen meeschrijven. Ik kan er ook tegeltjes van laten maken, maar dan concurreer ik met de maakster van het afscheidsgeschenk.

Tip 1 is: investeer in elkaar. We namen gisteren afscheid van 28 Statenleden en de snelle rekenaars zullen dus begrijpen dat er vandaag 28 nieuwe Statenleden worden geïnstalleerd. Dat is alleen de rekenkunst. Als je beter kijkt wie dat dan zijn, die 28, dan zie je onder die nieuwe Statenleden wel een aantal heel bekende gezichten. Zo waren er vijf gedeputeerden – sinds het dualisme zijn gedeputeerden nadrukkelijk geen lid meer van de Staten – die allemaal lijsttrekker waren voor hun partij. Dus ja, het kost moeite hen te zien als echt nieuw, maar voor sommigen is het wel hun debuut of de terugkeer na lange tijd in Provinciale Staten. Dus welkom aan de oud-gedeputeerden in Provinciale Staten. Dus 23 echt nieuwe leden: dat is nog steeds meer dan de helft. En als je je een organisatie voorstelt – wat wij ook zijn, een verband waarin mensen samenwerken – die in één klap voor de helft vernieuwd wordt, dan is dat voor elke organisatie ingrijpend. Dus ook voor ons. Gisteren, tussen de vriendelijke woorden en de bloemen door, verdwenen er enorm veel collectief geheugen en ervaring en kennis. Dus we hebben er met z'n allen nu gewoon minder. Dat geeft niet, dat kunnen we weer opbouwen, maar dat vergt dat we de komende tijd flink in elkaar gaan investeren. Dat is dus mijn eerste tip: investeer in elkaar. Samen maken we de Staten, samen ontwikkelen we gewoontes die we hier – wat is Latijn toch een hippe taal – 'mores' noemen. En samen zorgen we ervoor dat Provinciale Staten niet alleen in de wet, maar ook in de praktijk aan het hoofd van de provincie staat. Een wettekst is geen rustig bezit, je moet er echt aan werken om de Staten het hoofd van de provincie te maken en te houden.

Dan tip nummer 2. Dat betekent dat de meerderheid aan deze Statenperiode fris en fruitig begint: alles is nieuw en het hartstikke mooi om aan een nieuw avontuur te beginnen en om onbevangen naar dingen te kijken. En eigenlijk hoop ik dat u dat lang volhoudt. Want het loont echt de moeite om de routine zo lang mogelijk uit te stellen, om jezelf ertoe te dwingen om elke dag in het begin en elke week in latere instantie, iets gek of opvallend te vinden. Want er is niks in de wereld – dat is heel basale psychologie – wat mensen zo snel conditioneert als een organisatie. Voor je het weet, doe je gewoon mee. Dus alles wat je in het begin gek vindt, vind je daarna met een rotvaart normaal als je niet uitkijkt. Dus doe uzelf een plezier, maar doe ook ons als organisatie een plezier en vertel aan elkaar waar je je over verbaast. Dat helpt. Het kan zijn dat u zich verbaast over dingen die toe zijn aan vervanging, het kan ook zijn dat anderen u dan kunnen uitleggen waarom de dingen zijn zoals ze zijn en dat u dan ontdekt dat daar goede redenen voor zijn.

Tip nummer 3 is: wees flexibel. In de afgelopen campagneperiode is er van alles gezegd over de provincie: over het beleid, over aardbevingen, over windmolens, over ringwegen, over geld, over gedeputeerden, over de Commissaris, over het ontbreken van water op het spreekgestoelte – misschien kan daar wat aan gebeuren – en over Statenleden. Kortom, over alles waar u zich de komende tijd over zult buigen. De kans is groot dat u zichzelf ook de afgelopen campagne daar vrij helder over hebt uitgesproken. En ook hiervoor geldt: houd dat vast, blijft dicht bij uw inzet in de verkiezingscampagne. Maar er is iets paradoxaals met verkiezingsbeloften: ze hebben een slechte reputatie. Ik herinner me dat ik ooit een petitie aanbood aan de Tweede Kamer in verkiezingsstand, dat we allemaal toezeggingen kregen en dat journalisten mij vroegen: "Maar meneer Paas, weet u wel dat dat verkiezingsbeloften zijn?" En toen legde ik uit dat wij daarop uit waren, op verkiezingsbeloften. Dat we anders dat bord met die petitietekst niet hadden aangeboden. Maar verkiezingsbeloften hebben een slechte reuk, want veel mensen geloven in het cliché dat politici ze zijn vergeten zodra ze zijn verkozen. En het tegendeel is waar. Mijn ervaring is dat gekozen politici juist met een enorme inzet proberen om werk te maken van hun beloften aan kiezers. Het probleem is niet zozeer dat verkiezingsbeloften worden gebroken, maar dat als je er rigide aan gaat vasthouden, je niet tot resultaten komt. Dat is het tegengestelde probleem. De meesten van ons zijn oud genoeg. Die kunnen zich nog een tijd herinneren waarin ze zelf misschien nog geen Statenlid waren, maar waarin in deze zaal één dominante partij was die gewoon één partij kon uitzoeken waarmee er dan samen een meerderheid was. Soms zochten ze er nog een derde partner bij uit, maar voor de meerderheid was dat niet echt nodig. En in Den Haag was het eigenlijk niet anders: er was één grootste partij en die had aan één andere partij genoeg en samen maakte je dan een meerderheid. Dat was een overzichtelijke tijd. We zijn inmiddels terechtgekomen in een politiek landschap waarin veel partijen

nodig zijn voor welke meerderheid dan ook. Dus als elke partij in zo'n situatie onverkort vasthoudt aan haar eigen programma, dan kan de informateur heel snel verslag uitbrengen en dat is dan geen prettig verslag. Dat geldt voor een coalitieakkoord, maar dat geldt ook voor elke motie in de Staten. Ook de grootste partij van de Staten zit vandaag nog steeds zestien zetels – en daarmee stemmen – af van een meerderheid. Dus wie niet een beetje lenig is en niet een beetje aardig, bereikt gewoon te weinig. Dat is de dynamiek van de komende paar weken, maar ook van de komende jaren. Dus doe zoveel mogelijk je best om je eigen standpunten, je eigen geluid en je eigen verhaal aan de kiezer te realiseren. En zodra je gekozen bent, betekent het vaak dat je die eigen standpunten een beetje lenig moet kunnen bekijken, want anders boek je geen resultaten en we hebben elkaar gewoon nodig. Dus vergeet niet wat u hebt gezegd, vergeet wel hoe u het hebt gezegd. Of je nu oosterse vechtsporten neemt of de Statenbijbel, op beide manieren raak je geïnspireerd door het riet dat meebeweegt, maar wel taai op zijn plek blijft. Dus buig af en toe een beetje.

Tip nummer 4: houd elkaar heel. Deze zaal – ik zei het zonet al – kan tegen een stevig debat, deze zaal heeft heel wat meegemaakt. Er stond hier op deze plek vroeger – heel vroeger – iemand die toezicht moest houden of de vertegenwoordigers van Stad en Ommelanden elkaar niet met brandbare voorwerpen bestookten. De rest was kennelijk toegestaan. En voor de vertegenwoordigers van Stad en Ommelanden golden verschillende ingangen. Het verhaal is vaak verteld, maar ik vind het altijd weer mooi om te vertellen. Ik koppel daar altijd de hypothese aan dat de uitdrukking 'niet samen door één deur kunnen' vermoedelijk in Groningen is ontstaan. Er waren twee deuren, maar het goede nieuws was dat zodra je dan als vertegenwoordigers van de Stad en de Ommelanden door die deuren kwam, je in dezelfde zaal zat en je het erover moest hebben. En ze kwamen ook om het erover te hebben. Dat is het kenmerk van een beschaafd land: weten dat praten beter is dan vechten. De oertijd van deze zaal is de Tachtigjarige Oorlog. We zijn sinds die tijd ook echt wel een beetje opgeschoten in beschaving en in de democratische cultuur. Maar het hoogste orgaan van de provincie kan alleen functioneren als we een beetje respect en waardering hebben voor elkaars positie, als we bruggen weten te bouwen over de partijpolitieke verschillen heen: dat is wat Nederland traditioneel sterk heeft gemaakt en Groningen ook. Ik weet of niet 'gezellig' dan de beste toestand is om te bereiken. Maar mensen die zoveel tijd met elkaar in één ruimte doorbrengen, doen er goed aan om de verhoudingen goed te houden. Dat is tot nu toe altijd gelukt, dus de voortekenen zijn goed en ik wil er ook als uw voorzitter aan bijdragen. Maar ik reken ook op u.

Tip nummer 5 is: toon realisatiekracht. Want wat er ook van komt, duidelijk is dat de provincie aan de bak moet. Er wordt veel onderzoek gedaan naar de reputatie van de democratie in Nederland. En steeds opnieuw blijkt uit onderzoek dat het vertrouwen over de volledige bevolking in de democratie hoog is. Dat zelfs het vertrouwen in politici – dat is een ander begrip dan democratie – hoog is. Maar dat geldt niet voor alle Nederlanders en het is echt ongelijk verdeeld in de wereld. Het is zeker te begrijpen dat inwoners van het aardbevingsgebied redenen hebben om zo langzamerhand veel vertrouwen in alle soorten en maten van instituties, tot en met je eigen rechtsbijstandsverzekering, ergens onderweg kwijtgeraakt te zijn. Er zijn ook in onze provincie al heel erg lang veel te veel mensen die op beslissende momenten in hun leven steeds weer tot de ontdekking komen dat er voor hen geen werk is, dat zij niet volwaardig mee kunnen doen. En op dat soort terreinen, die grote maatschappelijke kwesties in de provincie, ligt onze verantwoordelijkheid. Wij gaan er niet altijd zelf over, maar wij moeten samen met anderen aan vergadertafels, maar ook aan keukentafels van mensen die veel te lang wachten, verbetering weten te realiseren. Kansen op werk en op herstel van je huis. En dan is benoemen wat er niet goed gaat, nog maar de helft van het werk. Onze inwoners mogen erop rekenen dat we niet alleen benoemen wat er niet goed gaat, maar dat we ook een paar dingen klaarspelen vanuit de verantwoordelijkheid die we hebben gekregen.
U bent gekozen om lijnen uit te zetten naar de toekomst, om te werken aan een wereld die er nog niet is en dat geldt zeker voor ons in Groningen. Dus toon realisatiekracht: we moeten onze inwoners niet alleen vertéllen dat er licht is aan het eind van de tunnel, omdat er anderen zijn die die tunnel zo duister houden, we moeten zelf in veel gevallen ook dat licht aandoen.

Dan tip nummer 6: maak vaart. Ik kan het ook anders zeggen: aan de uitspraken ligt het niet, aan de afspraken ligt het steeds minder. Het moet gebeuren, we moeten leveren. Dus dat betekent in de gaswinning dat inspecteurs moeten gaan inspecteren, ingenieurs moeten gaan engineeren, timmerlui moeten gaan timmeren, metselaars moeten gaan metselen. En met het Nationaal Programma Groningen, dat niet bedoeld is voor de versterking of voor schadeherstel, hebben we ook een sleutel in handen om Groningen in sociaal-economisch opzicht sterker te maken. Het programma zal uiteindelijk het antwoord moeten geven, maar dan niet alleen in taal, ook in middelen op de vraag waar we in Groningen na de gaswinning ons brood mee verdienen. Dat ligt meteen op uw bord. De vorige editie van dezelfde Provinciale Staten heeft gezegd dat dat iets is voor de nieuwe Staten. En dat komt wel snel op u af, met het verzoek om de kaders te stellen en om iets te zeggen over de

doelen. Dat is verstandig, maar dat betekent voor de nieuwe Staten ook meteen een forse klus. Ik kan me in alle eerlijkheid in het begin makkelijkere dossiers voorstellen dan dit. Want niet alleen de Staten hebben gezegd dat zij kaders willen vaststellen, dat hebben ook alle gemeenteraden gezegd en ook de Tweede Kamer heeft de neiging zich ermee te willen bemoeien. Het is druk op het kruispunt.

En dat brengt me bij tip nummer 7: wees *one of the guys*, om het eens op z'n oud-Gronings te zeggen. Want wij zijn een middenbestuur. Dat zijn we al eeuwen, met ook de nadelen van een middenbestuur. Er zijn weinig terreinen waar we exclusief, met uitsluiting van alle anderen, over gaan. Er was ooit een regeerakkoord waarin stond dat je erover gaat of er niet over gaat en onze ervaring is dat er veel onderwerpen zijn waar we een beetje over gaan. Dat we net als in de Staten ook buiten de Staten steeds samenwerking nodig hebben om tot resultaten te komen. U bent het hoogste orgaan van de provincie Groningen, maar het provinciebestuur is binnen de provincie niet de dictator van dienst. Niet *the leading lady*, meer *one of the guys*. En als een van de jongens moeten we goed nadenken hoe we dat eigenlijk gaan doen, samenwerken met het Rijk, met de steeds groter wordende gemeenten in onze regio. Wat betekent dat voor het nemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid, zeker als dat kan worden gelezen als het afnemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid van anderen? Hoe gedraag je je daarin? Wat betekent dat ook voor het soort kaders en doelstellingen dat de Staten kunnen vaststellen? Hoeveel ruimte geven we daarin aan anderen? En dat natuurlijk nog met de nodige snelheid, want we willen dat bewoners en organisaties goed worden bediend, zonder al te veel bureaucratie, zonder al te veel verschillende loketten, regelingen en voorschriften. Dus net als bij het vormen van een nieuw College en net als bij hoe wij ons nou tot elkaar verhouden in de nieuwe Staten, gaat het erom om ook buiten het provinciehuis niet zozeer naar de verschillen te zoeken – die vallen altijd vanzelf op – maar naar de overeenkomsten te zoeken, om te kijken of je daarop kunt bouwen. En houd daarmee het belang van de inwoners ook goed voor ogen.

Nou, ik noemde twee grote onderwerpen: de gaswinning en de werkgelegenheid. We kunnen daarin echt meters maken. Het is interessant, het is mooi, het is relevant om daarmee aan de slag te gaan. En er staan ook conferenties op de rol op het gebied van het Nationaal Programma. U zult gevraagd worden om met tal van spelers van gedachten te wisselen over hoe we dat nou in de praktijk invullen. Misschien is dat ook wel een goede gewoonte om dat vaker te doen. Het is zomaar een gedachte, maar ik kan me voorstellen dat het nuttig is voor de Staten om af en toe te zeggen dat dit is een onderwerp is om er een Statenconferentie over te organiseren. Dan kunnen we eens even kijken of we met elkaar en een aantal mensen dat we daarvoor kunnen vragen, een beetje meer diepgang kunnen bereiken dan we op eigen kracht hadden gekund. Want dat is beter voor Groningen, dat is beter voor ons debat, dat is beter voor onze grip op onze materie.

Nou, u krijgt al een inwerkprogramma, dat komt al heel dichtbij en de eerste bouwstenen hebt u al gekregen. Ongetwijfeld gaat u daarbij af en toe verzuchten: "Zo! Dat is ingewikkeld. Wat is dat saai, wat is dat bewerkelijk!" Maar er zijn ook heel veel dingen waar de traditie van eeuwen met zich meebrengt dat er heel goed over is nagedacht. Dus durf ook een beetje te leunen op het denkwerk dat al is gestoken in de dingen die u toegedicht krijgt.

En zoals ik al aan het begin zei: houd dat gevoel vast. Knijp af en toe in uw arm, want het is prachtig werk. U maakt het echt mee en daarna zegt u: "het is goed zo" of "het moet anders". En ik wens u bij beide uitingen heel veel plezier en succes. We maken er wat moois van.

4. Tijdelijke aanwijzing Statenleden in samenwerkingsverbanden

De VOORZITTER: Dan denkt u dat u klaar bent, maar dat is niet zo. Want voordat u elkaar in het atrium kunt feliciteren, moeten we nog een besluit nemen. Dat betreft de voordracht van het presidium voor het tijdelijk aanwijzen van enkele Statenleden in de besturen van een paar samenwerkingsverbanden waar we in zitten. Dat is eigenlijk voor het geval die verbanden opeens besluiten tot een vergadering. Dat is tijdelijk, in een volgende ronde zullen we het allemaal secuur hebben bekeken en voor de hele rest van de periode gaan plannen. Maar in de tussentijd is het praktisch en noodzakelijk dat de bezetting van die Algemene Besturen op peil blijft. Dus vandaar dit voorstel, dat met de fractievoorzitters is afgestemd – toen nog lijsttrekkers in een aantal gevallen.

Concreet gaat het om de aanwijzing van tijdelijke leden in het AB Waddenfonds, de Algemene Vergadering van het IPO, het AB Havenschap Groningen Seaports, de Raad van Advies van de Noordelijke Rekenkamer, het bestuur van het provinciaal Groninger Studiefonds en de namen van de Statenleden ziet u in het ontwerpbesluit staan. Dit is de oogst van het lijsttrekkersoverleg en in de

tussentijd hebben zich bij mij geen tegenkandidaten gemeld. Nou, dan is het niet ongebruikelijk – ik zeg dat even voor de nieuwelingen – dat wanneer er unanimiteit is over een 'voordracht over personen' en niemand in de Staten een schriftelijke stemming over wil, we dan dat besluit bij acclamatie nemen. Ik stel voor dat te doen.

Dan zal ik er een hamerslag bij doen, dan is dat gebeurd. Dan zijn de genoemde Statenleden tijdelijk aangewezen en kunnen zij komende weken aan de slag.

Zonder beraadslaging of stemming conform besloten.

5. Sluiting

De VOORZITTER: Dan is er nu de gelegenheid om eerst met z’n allen op de foto te komen in deze nieuwe samenstelling in de Statenzaal. Die foto gaat lang mee, dus trek uw zondagse gezicht. Daarna is er de gelegenheid om van de emoties bij te komen in het atrium.

De vergadering is gesloten.